

opusdei.org

Upoznati Njega i upoznati sebe (IX): Ne boj se, jer ja sam s tobom

Tijekom našeg molitvenog života također će se pojaviti poteškoće ili sumnje. Mnogo je razloga koji nam daju naslutiti da nam je u tim trenucima Bog naročito blizu.

8.10.2020.

Otprilike šest stoljeća prije Isusova rođenja, židovski narod bio je pod vlašću Babilona. Brojni su odvedeni

u stranu zemlju kao zatvorenici. Izgledalo je kao da su stara obećanja izbljedia. Iskušenje da se pomisli kako je sve bilo prevara je postalo vrlo vjerojatno. U ovom kontekstu, pojavljuju se proročke knjige o oslobođenju naroda i, posebno, proročišta istinske duhovne dubine u kojima Bog izražava svoju blizinu u svakom trenutku. „Ne boj se”, ponavlja uvijek iznova: „Kad preko vode prelaziš, s tobom sam; ili preko rijeke, neće te preplaviti. Pođeš li kroz vatru, nećeš izgorjeti, plamen te opaliti neće.” (Iz 43, 1-2) I dalje nastavlja: „Ne boj se, jer ja sam s tobom (...). Sinove mi dovedi izdaleka, i kćeri moje s kraja zemlje.” (Iz 43, 5-6)

Refren koji se ponavlja

U Novom zavjetu, kao što je logično, poziv na povjerenje u Boga ne iščezava, ne nestaje ta utjeha usred životnih nemira. Ponekad se

Gospodin služi svojim anđelima, kao kada se obraća Zahariji, mužu svete Elizabete, na dan kada je prinosio tamjan Svetištu; bili su već dugo u braku i nisu mogli imati djece do toga trenutka. „Ne boj se, Zaharija. Uslišana ti je molitva” (Lk 1, 13), rekao mu je anđel. Božji glasnici objavili su sličnu poruku svetom Josipu kada nije znao da li da primi ili ne Mariju u svoju kuću (usp. Mt 1,20), kao i pastirima kada su se prestravili shvativši da Bog želi da oni budu prvi koji će se pokloniti tek rođenom djetetu Isusu (usp. Lk 2, 10). Ovaj i brojni drugi događaji dokaz su da nas Bog uvijek želi pratiti u donošenju odluka važnih za našu egzistenciju.

Ali nisu samo proroci i anđeli nositelji toga „ne boj se”. Kada je sam Bog postao čovjekom, on osobno je bio onaj koji je nastavio koristiti taj refren na životnim putevima onih koji su ga okruživali. Na primjer, s

tim istim riječima, Isus potiče svoje slušatelje da ne dopuste da ih obuzme neizvjesnost zbog toga što će jesti ili odjenuti, već da se brinu za svoje duše (usp. Mt 10, 31). Krist također želi donijeti mir upravitelju sinagoge koji je izgubio kćer, ali nije izgubio vjeru (usp. Mt 5, 36), pružiti utjehu apostolima kada ga, nakon noćnog nevremena, vide kako im se približava hodajući po vodi (usp. Iv 6, 19), ili umiriti trojicu - Petra, Ivana i Jakova - koji su vidjeli njegovu slavu na Taboru (usp. Mt 17, 7). Bog uvijek želi presresti te prirodne strahove od njegovih običnih i posebnih djela.

Sveti Josemaría također je primijetio tu božansku reakciju prisjećajući se jednog posebnog događaja u svom unutarnjem životu. Konkretno, jednog ljetnog dana 1931. godine, dok je slavio svetu misu, shvatio je na posebno jasan način da su obični muškarci i žene oni koji će nositi Kristov križ u svim ljudskim

aktivnostima. „Obično, pred nadnaravnim, osjećam strah. Kasnije, uslijedi *ne timeas!*, *Ja sam*” [1]. Taj strah ne nastaje samo u svjetlu tog jedinstvenog djelovanja milosti. Pojavljuje se također, na različite načine, u običnom kršćanskom životu; na primjer, kada nam Bog daje da nazremo veličinu njegove ljubavi i milosrđa, kada malo bolje shvaćamo dubinu njegova predanja na križu i u Euharistiji ili kada iskusimo da nas poziva da ga još predanije slijedimo... i uznemirava nas pomisao kakve posljedice te milosti mogu imati u našem životu.

Snažnije od svake sumnje

Dok smo na zemlji, molitva je borba [2]. Izgleda dramatično da su najplemenitije želje ljudskoga srca - kao što može biti živjeti u odnosu s našim vlastitim stvoriteljem - djelomično izobličene i iskrivljene

pod utjecajem grijeha. Naše žudnje za prijateljstvom, ljubavlju, ljepotom, istinom, srećom ili mirom isprepleću se, u našoj trenutnoj situaciji, s naporom da nadiđemo pogreške i poteškoćom da pobijedimo određena protivljenja. To opće stanje ljudskog života otkriva se također u odnosu s Gospodinom.

Na početku pobožnog života, mnogi se prepadnu jer ne znaju kako moliti ili se pogube kad se suoče s neuspjesima, nestabilnošću ili neredom koji mogu pratiti početak svakog zadatka. Naslućujemo potom da približiti se Gospodinu znači *susresti se s Križem*; ne treba se iznenaditi ako se pojavi bol, samoća, protivštine [3]. Također se strahuje da će Gospodin s godinama dopustiti kušnje i tmine koje će od nas tražiti više od onoga što mi možemo ponuditi. Ili se s nervozom gleda na mogućnost da će nas rutina obuzeti i da ćemo se na kraju morati

zadovoljiti s osrednjim odnosom s Bogom.

Te riječi - „ne boj se” - koje su čuli Zaharija, Josip, pastiri, Petar, Ivan, Jakov i mnogi drugi također se upućuju svakome od nas tijekom našeg života. Podsjećaju nas da, u milosnom životu, nije ključno ono što mi radimo, već što čini Gospodin. „Molitva je zajednička zadaća Isusa Krista i svakoga od nas” [4] u kojoj glavni lik nije stvorenje, koje nastoji paziti što Bog čini, već Gospodin i njegovo djelovanje u duši. Ovo nam je jednostavno razumjeti kada nam Bog otvara nove horizonte, kada budi osjećaje zahvalnosti ili kada nas poziva da krenemo putevima svetosti... Ali to isto povjerenje bi trebalo ostati prisutno i kada se pojave poteškoće, kada osjetimo koliko smo maleni i kada se čini da nas tama okružuje.

„Ja sam, ne bojte se”. Onako kako je Isus razumio poteškoće, zbunjenost, strahove i sumnje onih koji su ga željeli slijediti, tako razumije i nas. Naš trud da živimo u njegovoj blizini uvijek je manji od njegove želje da nas ima pokraj sebe. On je onaj koji ustraje u tome da budemo sretni i dovoljno je jak da ostvari taj svoj plan, računajući čak i na naše slabosti.

Stav koji nam pomaže moliti

Sa svoje strane, trebamo napraviti sve što je moguće da stupimo na autentične puteve molitve. Iako se razgovor s drugima čini spontan ili prirodan, zapravo učimo govoriti - i otkrivamo glavna obilježja dijaloga - uz pomoć drugih i jako sporo. Isto se događa u odnosu s Bogom jer „molitva treba malo po malo pustiti korijenje u duši, kao mala sjemenka koja će se kasnije pretvoriti u bujno stablo” [5]. Zbog toga je razumljivo

da su učenici tražila od Isusa da ih nauči moliti (usp. Lk 12,1).

Među temeljnim odlikama potrebnima za ulazak u molitveni život su vjera i povjerenje, poniznost i iskrenost. Kada molimo s krivim stavom - na primjer, kada ne želimo uočiti što nas udaljava od Boga ili kada nismo spremni odustati od vlastite samodostatnosti - riskiramo da naša molitva postane sterilna. Istina je da su često ti krivi stavovi nesvjesni. Također, ako ustrajemo s modelom pogrešne učinkovitosti, tako čestim u našoj kulturi, lako je moguće da upadnemo u zamku da procjenjujemo naš odnos s Bogom samo po vidljivim rezultatima i da nam, konačno, postaje teško odvojiti vrijeme za molitvu.

Među tim osobnim intimnim stavovima koji su potrebni za molitvu, naročito su bitni oni koji se odnose na povjerenje u Gospodina.

Unatoč dobroj volji, određene praznine u formaciji dovode do toga da brojne osobe žive s krivom slikom o Bogu i njima samima. U nekim slučajevima mogu imati sliku Boga kao strogog sudca koji zahtjeva savršeno ponašanje; u drugim pak slučajevima mogu misliti da trebamo primiti ono što tražimo baš onako kako mi želimo; ili da su grijesi nepremostiva razlika u postizanju iskrenog odnosa s Bogom. Iako može izgledati očigledno, trebali bismo graditi naš molitveni život na osnovi nekih središnjih vjerskih istina. Na primjer, na tome da je Bog Otac pun ljubavi koji uživa u našem društvu; da je molitva uvijek djelotvorna jer on prima naše molbe, iako njegovi putevi nisu naši putevi; ili da su naše uvrede prilika da se ponovno približimo našem spasitelju.

Predati Bogu naše poteškoće

„Kažeš da ne znaš moliti? - Stavi se u Božju prisutnost i kada počneš govoriti: „Gospodine, ne znam kako moliti!...”, budi siguran da si započeo s molitvom” [6]. Kao što je učinio s apostolima, Gospodin nas uči malo po malo kako rasti u ovim intimnim stavovima, ako se ne sakrijemo u unutarnji monolog ni u anonimnu molitvu, stranu našim stvarnim željama i brigama [7].

Kao što se događalo njima, naš odnos s Bogom napreduje usred naših vlastitih slabosti. Manjak vremena, rastresenost, umor ili rutina, uobičajeni su u molitvi, slično kao što se događa i u ljudskim odnosima. Ponekad se zahtjeva održavanje reda, pobjeda lijenosti, dati prednosti onom što je važno pred onim što je hitno. U nekim drugim slučajevima, realnost u finom prilagođavanju trenutaka posvećenih Gospodinu, kao što radi majka koja ne može zanemariti svoju malu djecu u niti

jednom trenutku. Znamo da nam, ponekad, „u molitvi nedostaje pozornost koju je teško održati” [8]. Našu pažnju remete brige, neriješene obaveze, podražaji s ekrana. A najgore od svega je što mogu izazvati pomutnju u našem unutarnjem svijetu: nadiru povrede u ljubavi prema samom sebi, usporedbe, snovi i maštanja, ljutnja ili raznorazna sjećanja. Možemo doživjeti da se, unatoč tome što znamo da smo u prisutnosti Božjoj, „misli komešaju u glavi u najneprikladnijim trenutcima” [9].

Kao što je logično, fizički umor također utječe na nas: „Posao iscrpljuje tvoje tijelo i ne možeš moliti” [10]. Može nam poslužiti kao utjeha kada se sjetimo da je umor također uspavao apostole u slavi Tabora (Lk 9,32) ili u tjeskobi Getsemanskog vrta (Lk 22,45). I, osim fizičkog umora, u našoj kulturi je česta jedna vrsta unutarnjeg umora

koja dolazi od anksioznosti da završimo sve zadaće, od pritiska na poslu i u društvenim odnosima, ili pred neizvjesnom budućnošću...i to unutarnje stanje može povećati poteškoće mirnog meditiranja.

Gospodin dobro razumije - zapravo, mnogo bolje nego mi - te poteškoće. Zbog toga, iako nas čine da patimo jer bismo htjeli pažljiviji odnos s njim, često „nije važno...ako se ne uspiješ koncentrirati i sabrati” [11]. Možemo pokušati pričati s Isusom upravo o tim poslovima, vijestima, osobama ili sjećanjima koja zaokupljuju našu maštu. Gospodina zanima sve o nama, koliko god se trivijalno ili nevažno činilo. I često će nam pomoći da te poslove, osobe ili reakcije doživljavamo na drugi način, nadnaravno i s milosrđem. I kao što to čine djeca u majčinom naručju, možemo se odmarati u njemu, predati mu svoje nemire,

skriti se u njegovom srcu kako bismo dostigli mir.

Trud veći od našega

Vjerojatno su najveće poteškoće lukavštine Zavodnika koji čini sve što je moguće da odvoji čovjek od molitve i od jedinstva s Bogom [12]. Demon je kušao našeg Gospodina na kraju onih četrdeset dana samoće u pustinji, kada je osjećao glad i slabost (Mt 4,3).

Zli obično koristi našu rastresenost i grijeh da bi u srce usadio nepovjerenje, očaj i odbijanje ljubavi. Naprotiv, kao što se neprestano pojavljuje u Evanđelju, naša slabost zapravo je razlog da se još više približimo Gospodinu. I, „kako napredujemo u nutarnjem životu, s više jasnoće primjećujemo osobne nedostatke” [13].

Pod izgovorom poniznosti, demon može postići da povjerujemo da

nismo dostojni komunicirati s Bogom, da su naše želje za predanjem prividne i da mogu skrivati određenu dozu licemjerja i manjka odlučnosti. „Misliš li da su tvoji grijesi toliki da te Gospodin neće moći čuti?” [14]. Svijest o našoj ništavosti - koja je tako vrijedna u sebi samoj - može prouzročiti stvarnu, ali pogrešnu, patnju koja ima malo toga zajedničkog s istinskom boli, i koja nas može zatvoriti u mrzovoljno stanje, koje čak onemogućava molitvu. Naravno da mlakost i grijesi mogu biti prepreka za molitvu, ali ne u tom smislu. Gospodin nas ne prestaje voljeti koliko god velike bile naše slabosti. Ne plaše ga i ne iznenađuju i ne odustaje od svoje želje da postignemo svetost. I makar svojevrijedno pristali na rutinu, konformizam ili mlakost, Bog ne prestaje čekati da mu se vratimo.

Ali neprijatelj također može kušati „čak i kada duša izgara od ljubavi prema Bogu. Zna da je tada pad puno manje vjerojatan, ali i da - ako postigne da stvorenje uvrijedi Boga, pa makar i malo, u toj će savjesti moći potaknuti veliku kušnju da padne u očaj” [15]. Potom se mogu pojaviti gorčina i razočaranje. Kako bismo održali nadu živom u svakom trenutku, bitno je da budemo realisti, da priznamo svoju malenkost, da shvatimo da je taj pretpostavljeni ideal svetosti koji smo imali na pameti - nedostižna punina - pogrešan. Potrebno je shvatiti da je jedino što je važno udovoljiti Gospodinu i da je, iznad svega, jedino presudno što Gospodin čini svojom moćnom ljubavlju, računajući na našu borbu i slabost.

Kršćanska nada nije obična ljudska nada, utemeljena na našim snagama ili prirodnoj intuiciji o dobroti stvoritelja. Nada je dar koji nas

nadilazi, koji Duh Sveti ulijeva u nas i konstantno ga obnavlja. U tim trenucima malodušnosti, „prilika je da zavapimo: sjeti se obećanja koja si mi dao da me ispuniš nadom: ona me tješe u mom ništavilu i ispunjavaju moj život snagom (Ps 118, 49-50)” [16]. Bog je onaj koji nas je pozvao. Bog je onaj koji se trudi, više od nas samih, da nas privede u jedinstvo s njim i onaj koji ima moć to i ostvariti.

Kada je tama svjetlo

Tijekom života, kao u svim dugotrajnim odnosima, Gospodin nas uči kako da ga s vremenom bolje razumijemo i da sebe sebe doživljavamo na drugačiji način. Petrov odnos s Isusom poprilično je različit na početku, kada su su prvi put susreli u blizini Jordana, i nakon smrti i uskrsnuća na obali Genezaretskog jezera. Isto se događa i s nama. Ne bismo trebali biti

iznenađeni kad nas Gospodin povede božanskim putevima kojima se nismo nadali. Ponekad se skriva, iako ga tražimo s istinskim pobožnošću, kao kada ga nisu pronašle žene koje su se uputile prema grobu (Lk 24,3). U drugim slučajevima, naprotiv, pojavljuje se kada smo zatvoreni u sebe same, kao kada je stao pred apostole (Lk 24,36). Ako nastavimo vjerovati, s vremenom ćemo shvatiti da je ona tama bila obasjana svjetlošću, da je sam Krist bio uz nas nježno ponavljajući - „ne boj se” - u onim trenucima kada smo kovali svoje srce po srcu njegovom.

Jon Borobia

[1] blaženi Álvaro del Portillo, *Una vida para Dios. Reflexiones en torno a la figura de Josemaría Escrivá de Balaguer*, Rialp, Madrid, 1992., str. 163-164.

[2] usp. *Katekizam Katoličke Crkve*, br. 2573.

[3] usp. sveti Josemaría, *Prijatelji Božji*, br. 301.

[4] Eugene Boylan, *Dificultades en la oración mental*, Rialp, Madrid, 1974., str. 147.

[5] sveti Josemaría, *Prijatelji Božji*, br. 295.

[6] sveti Josemaría, *Put*, br. 90.

[7] usp. sveti Josemaría, *Brazda*, br. 65.

[8] *Katekizam Katoličke Crkve*, br. 2705.

[9] sveti Josemaría, *Brazda*, br. 670.

[10] sveti Josemaría, *Put*, br. 895.

[11] sveti Josemaría, *Brazda*, br. 449.

[12] *Katekizam Katoličke Crkve*, br. 2725.

[13] sveti Josemaría, *Prijatelji Božji*,
br. 20.

[14] *Ibid.*, br. 253.

[15] *Ibid.*, br. 303.

[16] *Ibid.*, br. 305.

Photo: Sabine Ojeil on Unsplash

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
hr-hr/article/upoznati-njega-i-upoznati-
sebe-ix-ne-boj-se-je-ja-sam-s-tobom/](https://opusdei.org/hr-hr/article/upoznati-njega-i-upoznati-sebe-ix-ne-boj-se-je-ja-sam-s-tobom/)
(27.03.2026.)